

[J. Chr. Jensen.]

Arbejder Jensen-Sønderup, Forslaget igen, og efter en Udvalgsbehandling enedes man om, at Bygningsinspektørinstitutionen skulde opretholdes, men der skulde være en Direktør. Ministeren tiltraadte disse Ændringsforslag, og Forslaget vedtoges enstemmigt ved anden og tredje Behandling. Det Forslag kostede den Gang 48 800 Kr., og jeg markerer, at det jo kun var meget, meget smaa Penge i Forhold til det, det drejer sig om i Dag, ca. 20 Aar efter.

Den 31. Marts 1909 kom Forslaget til første Behandling i Landstinget, og der var ingen væsentlige Indvendinger mod det fra nogen af Ordførernes Side. Forslaget gik til anden Behandling og i Udvalg, og der ligger det endnu. Saa vidt jeg kan se, er alle de daværende Ordførere døde, men det er for øvrigt Forslaget ogsaa, det døde sammen med alle Ordførerne.

Det er meget interessant at se denne Lovgivning, og det er særlig interessant at se, at Rigsdagen aldrig — efter min Formening — har faaet Øje paa det væsentlige, men altid har beskæftiget sig med det mindre væsentlige, idet det hele, det har drejet sig om, er Bygningsinspektørernes Aflønning. Naar jeg siger, det er det mindre væsentlige, er det ikke, fordi Honorarspørgsmaalet og Statens Kontrol hermed ikke ogsaa har sin store Betydning, men alle de Gange, Sagen har været behandlet i dette Ting, har man som sagt ikke faaet fat paa det, der efter min Formening er det væsentlige. Det væsentlige er ikke, hvor mange Penge der bliver givet ud til Tilsyn eller Maaden, hvorpaa det sker, det væsentlige er, at der ikke findes nogen som helst sagkyndig Kontrol med de Anlæg, som Bygningsinspektørerne foretager. Det er nemlig saaledes, at det i det allervæsentligste er Bygningsinspektørerne, der bygger Statens Bygninger, og med Anlægget og Udførelsen af disse Bygninger findes der fra Statens Side ingen bygningskyndig Kontrol. Vi har da ogsaa gennem Krigsaarene set, hvorledes man ganske har overladt til Arkitekten, ogsaa til private Arkitekter, naar de byggede, helt alene at bestemme, hvorledes dette Bygværk skulde se ud, og hvordan det skulde ledes, og vi har set Udslag, som er forfærdelige.

Jeg vil gerne her have Lov til at sige, at blandt dem, der har underskrevet den sidst afgivne Betænkning, var der et Medlem af dette høje Ting, som var særlig fremme, og som ser paa hele dette Spørgsmaal ud fra ikke helt rigtige Synspunkter. Det er Professor Ellinger. Han afgav en meget

interessant Særbetænkning, hvori han fremførte en Masse Beviser for, at Statens Bygningsvæsen er meget billigt, og han sammenligner det bl. a. med Skoler, som er opført paa Frederiksberg. Men han glemmer det væsentlige. Jeg vil alligevel tro, at Tiden har belært ogsaa Professor Ellinger om, at der er andet og mere i Statens Bygningsvæsen, der har Interesse, end netop det, der gives ud til Honorar til Arkitekter, og jeg tør maaske glæde mig til en Medvirking fra Professor Ellinger, som nu er Medlem af det andet høje Ting, til at faa denne Sag løst paa en Maade, som baade Borgerne i dette Land og Rigsdagen, som er den ansvarlige, kan være tjent med.

Der kom altsaa ikke noget ud af Sagen, der nu har ligget stille i 10 Aar, indtil min Ringhed rejste den ved Behandlingen af Finanslovforslagene efter 1920. Saa blev en Kommission nedsat i 1924, og Resultatet af dens Arbejde er altsaa det Lovforslag, der i Dag ligger paa Tingets Bord. Der hviler ligesom en magisk Mystik eller Magt over dette Forhold, og det er ogsaa meget nærliggende, hvad der er den egentlige Aarsag til, at dette store Problem ikke kan løses, og at Rigsdagen Gang paa Gang er kommet til helt at ligge under i denne Sag. Men jeg mener ikke, at disse Forhold egner sig til offentlig Drøftelse, og det er netop derfor, jeg vil tillade mig at foreslaa, at Sagen henvises til videre Behandling i et Udvalg, for at vi der kan se, om vi maaske kan løse Problemet. Hele denne Sag har op gennem Tiderne ved sine mange Forgøinger egentlig udviklet sig til et stort Tusindben, vil jeg kalde det, som det paa Grund af dets fantastiske Former næsten har været umuligt at komme nær. Jeg vil nu alligevel haabe — og særlig bygger jeg paa denne Betænkning —, at det maa lykkes Rigsdagen, baade for Rigsdagens egen Skyld, men for øvrigt ogsaa for de tilsynsførende Arkitekters og Ingeniørers og for Bygningsinspektørernes Skyld, at komme til en Ordning, som alle kan være tjente med.

Det Forslag, som er fremsat af Ministeren, opfatter jeg som en begyndende Reformlovgivning. Jeg lægger Vægten paa „begyndende“, for jeg tror ikke, man bliver staaende ved dette. Og man kan ikke blive staaende ved det, fordi Forslaget her kun er en Del af det, som formentlig maa komme. Men jeg er ganske enig med den højtærede Minister, naar han har ment det rigtigt kun at foreslaa det, der nu foreligger. Jeg tror nemlig, det er meget klogt at tage smaa Skridt, endogsaa meget smaa Skridt, i denne Sag. Naar først man faar